

Табела 5.2. Спецификација предмета

Студијски програм : Основне академске студије историје уметности
Назив предмета: Студије касноантичке уметности: религијски идентитет и визуелна култура
Наставник/наставници: др Бранка Вранешевић, ванредни професор
Статус предмета: изборни предмет
Број ЕСПБ: 3
Услов: Студент мора да испуни услове прописане Статутом Филозофског факултета.
<p>Циљ предмета</p> <p>Упознавање студента са настанком, развојем и токовима касноантичког друштва, културе и уметности. Разумевање вишеслојне природе касноантичке уметности и вишеструких контекста који се последично развијају и чине важан сегмент ка бољем сагледавању уметничких токова у периоду касне антике. Такође, студенти ће продубити своје разумевање односа између уметности, друштва и људског искуства уопште. Поврх тога омогућиће им се да побољшају своје вештине визуелне анализе и критичког читања кроз дискусије и самостална истраживања.</p>
<p>Исход предмета</p> <p>Исход предмета је да се студенти оспособе да самостално препознају и датирају уметничка дела настала у периоду касне антике. Такође, исход предмета је и да се студенти оспособе да сагледавају уметничка дела у одговарајућем историјском и социо-културном амбијенту у коме су настала.</p>
<p>Садржај предмета</p> <p>У оквиру овог предмета студенти ће бити упознати са просторним, временским и теоријским концептима периода касне антике на територији Римског царства. Том приликом древни грчко-римски свет прошао је дубоке трансформације, што је резултирало формирањем различитих средњовековних култура Византије, западне Европе и исламског Блиског Истока. Упознавањем са појединачним феноменима, концептима, методологијом, естетиком и стилем касноантичког периода кроз писане изворе и визуелне примере студенти ће испитати и упознати се са феноменом верског синкретизма у бурним временима касне антике и пратећим дубоким друштвеним и културним променама. Истраживаће се различите теме и тематске целине које указују на постојање традиције, континуитета и промена, питања естетике, идентитета, самопредстављања, родних студија, и др. кроз испитивање извора и примера визуелне уметности, који су заједно извршили утицај на целокупну културу касноантичког света, као и оних који су преживели у средњем веку до данашњих дана.</p>
<p>Литература</p> <p>J. Bardill, Constantine, <i>Divine Emperor of the Christian Golden Age</i>, Cambridge University Press 2012.</p> <p>R. M. Jensen, <i>Living Water. Images, Symbols, and Settings of Early Christian Baptism</i>, Brill 2011.</p> <p><i>Transition to Christianity. Art of Late Antiquity, 3rd-7th century AD</i>, ed. A. Lazaridou, Athens 2011.</p> <p><i>Gender in the Early Medieval World, East and west 300-900</i>, eds. L. Bruebaker, J. M. H. Smith, Cambridge University Press 2004.</p> <p><i>Envisioning Worlds in Late Antique Arts</i>, ed. C. Olovsson, Boston 2019.</p> <p><i>Pagans and Christians in Late Antique Rome. Conflict, Competition, and Coexistence in the Fourth Century</i>, eds. M. R. Salzman, M. Sághy, R. L. Testa, Cambridge University Press 2016.</p> <p>R. M. Jensen, <i>Understanding Early Christian Art</i>, Routledge 2000.</p> <p><i>Late Antique and Medieval Art of the Mediterranean world</i>, ed. E. R. Hoffman, Blackwell Publishing 2007.</p> <p>J. Elsner, <i>Imperial Rome and Christian Triumph</i>, Oxford University Press 1998.</p> <p><i>Brill's Companion to the Byzantine World</i>, ed. V. Tsamagda, Brill 2017.</p> <p><i>Using Images in Late Antiquity</i>, eds. S. Birk, M. Kristensen, B. Poulsen, Oxford 2014.</p> <p><i>The Idea and Ideal of the Town between Late Antiquity and the Early Middle Ages</i>, eds. G. P. Brogiolo, B. Ward-Perkins, Beill 1999.</p> <p>L. James, <i>Mosaics in the Medieval World. From Late Antiquity to the Fifteenth Century</i>, Cambridge University Press 2017.</p> <p>B. Nongbri, <i>God's Library. The Archaeology of the Earliest Christian Manuscripts</i>, Yale University Press 2018.</p> <p>D. C. Skemer, <i>Binding Words. Textual Amulets in the Middle Ages</i>, The Pennsylvania State University Press 2006.</p> <p>Б. Вранешевић, Разматрање проблема периодизације визуелне културе Балкана у касној антици, in:</p>

Зборник осмог годишњег симпозиона Српска теологија данас, Београд 2017, 163-170.

Б. Вранешевић, *Слика раја на ранохришћанским подним мозаицима на Балкану: од 4. до 7. века*, Београд 2014. године (необјављен рукопис докторске дисертације).

Vranešević B., Špehar O., Conflict and Coexistence, Continuity and Change: Visual Culture on the Central Balkans during the Settlement of the Slavs, *Porphyra XXVII* (2018), 29–50.

В. Vranešević, Aniconism on Early Christian Floor Mosaics in the Mediterranean, in: *Migrations in Visual Art*, 2018, 187-196.

Б. Вранешевић, Ј. Ердџан, Eikon and Magic. Solomon's Knot on the Floor Mosaics in Herakleia Lynkestis, in: *IKON. Journal of Iconographic Studies, Filozofski fakultet Sveučilišta u Rijeci*, no. 9, 2016, 99-108.

Б. Вранешевић, О. Шпехар, Мермерна оплата и њене сликане имитације. Боја и светлост у рановизантијској уметности централног Балкана, in: *Зборник Народног музеја, историја уметности*, Народни музеј у Београду 2016, 47-66.

Б. Вранешевић, The Transmission of Ornaments in the Mediterranean World: An Example of Aniconic Motifs on Early Christian Floor Mosaics, in: *Beyond Adriatic Sea: a plurality of identities and floating borders in visual culture, a collection of papers*, Mediterranean publishing, 2015, 33-54.

Број часова активне наставе

Теоријска настава: 2x15

Практична настава: 2x15

Методe извођења наставе

Настава се изводи током осмог семестра на предавањима.

Оцена знања (максимални број поена 100)

Предиспитне обавезе	поена	Завршни испит	поена
активност у току предавања		писмени испит	
практична настава		усмени испит	100
колоквијум-и			
семинар-и			

Начин провере знања могу бити различити наведено у табели су само неке опције: (писмени испити, усмени испт, презентација пројекта, семинари итд.....

*максимална дужна 2 странице А4 формата